

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

проф. Г.О. Бірта

« 03 » 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

навчальної дисципліни	"Технології упакування матеріалів і тари"
освітня програма	Товарознавство і торговельне підприємництво Експертиза та митна справа
спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузь знань	07 Управління та адміністрування
ступінь вищої освіти	Бакалавр

Полтава 2020 р.

Укладач: доцент, к.т.н. Губа Л. М.

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології упакування матеріалів і тари»
схвалена і рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи
"03" вересня 2020 р., протокол №_1

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня бакалавр

" 03 " 09 2020 р.

Гарант освітньої програми «Експертиза та митна справа»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня бакалавр

" 03 " 09 2020 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.....	9
РОЗДІЛ 6. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
РОЗДІЛ 7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	10

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Технології упакування матеріалів і тари»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки: <u>Матеріалознавство та основи технологій виробництва товарів, Технічне регулювання</u>
2. Кількість кредитів за ECTS <u>3</u>
3. Кількість модулів: <u>2</u>
4. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану <u>обов'язкова</u>
5. Курс: <u>3</u>
6. Семестр: <u>5</u>
7. Кількість годин: – загальна кількість: 5 семестр – <u>90</u>
- лекції: 5 семестр <u>16</u>
- практичні заняття: 5 семестр <u>20</u>
- самостійна робота: 5 семестр <u>54</u> .
- вид підсумкового контролю : 5 семестр <u>Екзамен</u>

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: формування знань щодо властивостей пакувальних матеріалів, способів упакування товарів різних груп, умов оптимального використання пакувальних матеріалів і тари, необхідних для успішної діяльності фахівців у сучасних умовах господарювання

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисциплін

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях ПР02. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПР05. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. ПР08. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у	ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур СК 5. Здатність визначати та

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПР13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПР14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПР15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p> <p>ПР23. Вміти розробляти проекти стандартів, методичних та нормативних матеріалів, технічної документації; здійснювати контроль за дотриманням встановлених вимог, діючих норм.</p>	<p>оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність визначати споживні властивості, кількісний та якісний склад, технічні характеристики продукції, які дозволяють однозначно ідентифікувати класифікаційну приналежність продукції</p> <p>СК 12. Здатність брати участь в розробці проектів стандартів, методичних та нормативних матеріалів, технічної документації і в практичній реалізації розроблених проектів та програм; здійснювати контроль за дотриманням встановлених вимог, діючих норм, правил і стандартів</p>

РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програми дисципліни “Технології упакування товарів і тара” затверджена Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», протокол від 26.05.16 р., протокол № 10.

РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Таблиця 3 Тематичний план навчальної дисципліни «Технології упакування товарів і тара»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Тема 1. Роль пакувальних матеріалів і тари			
Лекція 1. Роль пакувальних матеріалів і тари пакування у створенні уявлення споживача про споживні властивості товару 2. Еволюція пакування для продовольчих та непродовольчих товарів 3. Перспективні напрямки у споживчому пакуванні	Практичне заняття 1. Основні принципи маркування тари та пакування Практичне заняття 2. Вимоги до якості та психологічний вплив пакування на споживача	Підготувати доповідь на тему «Нешкідливість тари та упаковки» за узгодженим із викладачем типом тари. Охарактеризувати ринок тари та пакувальних матеріалів	1, 2, 5-7, 9, 10, 14, 18, 20, 23-29
Тема 2. Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для споживчих товарів			
Лекція 2 Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для споживчих товарів 1. Класифікація і характеристика основних видів тари 2. Визначення виду і типу тари 3. Стандартизація та уніфікація тари	Практичне заняття 3. Класифікація, стандартизація та уніфікація тари для продовольчих і непродовольчих товарів	Розкрити питання щодо кратності обігу тари. Підготувати теоретичний матеріал щодо основних завдань комплексної стандартизації і уніфікації	1, 5-7, 9, 11, 23, 25, 27
Тема 3. Дерев'яна, паперова, картонна та м'яка тара			

<p>Лекція 3 Дерев'яна тара</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні матеріали виготовлення дерев'яної тари 2. Типи ящиків та їх особливості 3. Конструкція та види бочок 4. Класифікація та характеристика асортименту піддонів <p>Лекція 4. Паперова та м'яка тара і матеріали, з яких вона виготовляється</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація та характеристика асортименту паперу 2. Класифікація та характеристика асортименту паперової тари 3. Картон: класифікація та характеристика матеріалу та тари. 4. Транспортна м'яка тара: типи, категорії, розміри та вимоги до якості 	<p>Практичне заняття 4. Дерев'яна тара і матеріали, з яких вона виготовляється</p> <p>Практичне заняття 5. Асортимент паперової, картонної та м'якої тари. Вимоги нормативної документації до неї</p>	<p>Надаги характеристику та вказати шляхи використання сухотарних і заливних дерев'яних фанероштампованих бочок.</p> <p>Підготувати доповідь «Вимоги до якості сухотарних і заливних дерев'яних фанероштампованих бочок»</p>	<p>5-7, 8, 23, 27</p> <p>15-17, 21</p>
<p>Тема 4. Полімерна тара</p>			
<p>Лекція 5. Характеристика полімерної тари, призначеної для упакування споживчих товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Полімерні пакувальні матеріали 2. Класифікація полімерної тари 3. Характеристика асортименту полімерної тари 4. Зовнішнє оформлення полімерної тари <p>Вимоги до тари із полімерних матеріалів</p>	<p>Практичне заняття 6. Асортимент полімерної тари, вимоги до її якості</p>	<p>Описати способи художньо-декоративного оформлення полімерної тари. Підготувати доповідь «Особливості маркування полімерної тари».</p>	<p>4-7, 23, 25, 27</p>
<p>Тема 5. Скляна тара</p>			
<p>Лекція 6. Виробництво та застосування скляної тари для пакування продовольчих та непродовольчих товарів</p> <p>5.1. Склад тарного скла, особливості виробництва</p>	<p>Практичне заняття 7. Виробництво та застосування скляної тари для пакування товарів. Вимоги до її якості</p>	<p>Описати особливості виробництва скляної тари. Підготувати доповідь «Шляхи поліпшення експлуатаційних властивостей скляної тари,</p>	<p>5-7, 19, 23, 25</p>

<p>5.2. Класифікація скляної тари</p> <p>5.3. Дефекти скла і їх вплив на тару</p>		<p>призначеної для упакування харчових продуктів та непродовольчих товарів».</p>	
Тема 6. Металева тара			
<p>Лекція 7. Характеристика металевої тари, призначеної для упакування непродовольчих товарів</p> <p>1. Матеріали для виробництва металевої тари</p> <p>2. Класифікація та характеристика асортименту металевої тари</p> <p>3. Дефекти металевої тари</p>	<p>Практичне заняття 8.</p> <p>Асортимент металевої тари, вимоги до її якості</p>	<p>Описати елементи маркування металевої тари.</p> <p>Надати характеристику металевої тари, призначеної для упакування непродовольчих товарів</p>	<p>3, 5-7, 23, 25, 27</p>
Тема 7 Особливості технологій упакування харчових продуктів та непродовольчих товарів			
<p>Лекція 8. Особливості пакування продовольчих та непродовольчих товарів.</p> <p>1. Упакування м'яса і м'ясних товарів</p> <p>2. Упакування цукру-піску</p> <p>3. Упакування косметичних товарів</p>	<p>Практичне заняття 9. Принципи упакування деяких груп товарів</p>	<p>Підготувати теоретичний матеріал щодо упакування продуктів рослинного походження.</p> <p>Підготувати доповідь «Упакування квітів».</p>	<p>5-8, 12, 13, 22, 23, 27</p>

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

- під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції ;

- під час проведення практичних занять: усне бліц-опитування, усне та письмове опитування, письмове та комп'ютерне тестування;

- під час виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань: написання та захист наукової роботи, реферати, есе, самостійні конспекти, контрольні роботи;

- під час поточних модульних робіт: виконання відповідних тестів в письмовій формі та за допомогою програмного забезпечення, виконання практичних ситуаційних завдань.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. За робочим планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання двох поточних модульних робіт, тому загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою: $(M1 + M2)/2$

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при формі контролю у вигляді екзамену (Е) максимально становить 40 балів.

Таблиця 4. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Технології упакування товарів і тара»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 5. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Технології упакування товарів і тара»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
2. Науково-дослідна	Участь у наукових гуртках	5
	Участь у конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
Разом		30

РОЗДІЛ 6. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розроблений мультимедійний курс лекцій з навчальної дисципліни «Технології упакування товарів і тара» в програмі Microsoft Power Point

Дистанційний курс «Технології упакування товарів і тара»
<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1432>

РОЗДІЛ 7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Александров, С. Які існують вимоги до упаковки (тари) / С. Александров // Все про бухгалтерський облік. – 2016. – 23 верес. (№ 87). – С. 3–5 .
2. Біловодська О.А., Клісінські Я.С., Молибог М.А. Пакування в процесі інноваційної діяльності як складова управління розподілом товарів [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2016_4_31_42.pdf.
3. Бут, О. Влитися в ринок: литая тара. Развитие сегмента / О. Бут, В. Герасимчук // Мир Упаковки. – 2011. – №4.
4. Губа, Л. М. Оцінка якості плівкових пакувальних матеріалів [Текст] / Л. М. Губа, Ю. О. Басова // Сучасне матеріалознавство та товарознавство: теорія, практика, освіта: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 14–15 берез. 2017 р.) / Вищ. навч. закл. Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – С. 133–135.
5. Губа, Л. М. Товароведение (упаковочные материалы и тара) [Текст] : учебное пособие / Л. М. Губа, И. В. Шурдук. – Полтава : ПУЭТ, 2019. – 152 с.

6. Губа, Л. М. Товарознавство (пакувальні матеріали і тара): навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Л. М. Губа, І. В. Шурдук. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 201 с.
7. Губа, Л. Н. Товароведение (упаковочные материалы и тара): учебно-методическое пособие для самостоятельного изучения дисциплины / Л. Н. Губа, И. В. Шурдук. – Полтава : ПУЭТ, 2019. – 135 с.
8. Завгородня, В. М. Товарознавство пакувальних матеріалів : Навч. посібник / В. М. Завгородня, І. В. Сирохман. – Львів : Вид-во Львів. комерц. академії, 2004. – 200 с.
9. Кальченко А.Г. Логістика : Тара та упаковка – один із елементів логістики [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/126/76/1/56/>.
10. Катаева, С.Е. Актуальные вопросы безопасности тары и упаковки для контакта с пищевыми продуктами / С.Е. Катаева // Продукты & ингредиенты : производство, переработка, хранение, реализация : науч.-практ. журнал. – 2009. – N10. – С.8-10.
11. Комплексні гігієнічні дослідження пакувальних матеріалів для харчових продуктів / , В. Г. Герасимова, Г.В. Головащенко // Упаковка. – 2010. – N3. – С.44-47.
12. Лебединець, В. Т. Використання пакувальних матеріалів для морозива / В. Т. Лебединець // Продукты & ингредиенты. – 2015. – № 3. – С. 28–29 .
13. Назаренко, Л. О. Товарознавча експертиза тари і пакувальних матеріалів: текст лекцій / Л. О. Назаренко. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 89 с.
14. Олефіренко О.М. Логістика. Теорія та практика : Тара та упаковка при зберіганні вантажів [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://r-for.com/book_371_glava_26_6.4._Tara_ta_upakovka_pri_zber.html.
15. Осика, В. А. Показники якості паперових пакувальних матеріалів для кондитерських виробів / В. А. Осика// Упаковка. – 2010. – N6. – С.26-29.
16. Осика, В. А. Якість водонепроникних паперових пакувальних матеріалів / В. А. Осика, К. В. Мостика // Упаковка. – 2011. – № 6. – С.22-26.
17. Осика, В. Світовий ринок паперових пакувальних матеріалів [Текст] / В. Осика, В. Комаха, О. Шульга // Товари і ринки. – 2019. – № 2. – С. 5–17.
18. Осика, В. Сучасні тенденції рециркуляції тари і пакувальних матеріалів у країнах Європи / В. Осика, Н. Ясинська // Товари і ринки. – 2006. – N1. – С.131-137.
19. Пойманов, Ю. Тара из тары: стекло начинает и выигрывает [Текст] : отечественная тара из вторичного сырья: проблемы и перспективы / Ю. Пойманов // Мир Упаковки. – 2012. – № 2. – С. 36–39.
20. Приліпко, Т. Сучасні пакувальні матеріали та їх екологічна характеристика [Текст] / Т. Приліпко // Продовольча індустрія АПК. – 2011. – N4. – С.32-34.
21. Регей, І.І. Оцінка ефективності використання пакувальних матеріалів (на прикладі виробництва споживчого картонного пакування) / І.І. Регей, О. І. Млинко // Упаковка. – 2012. – № 1. – С. 34-36.
22. Сирохман, І. Вплив пакувальних матеріалів на зміну мікробіологічних показників тістечок під час зберігання / І. Сирохман, Н. Палько, Б. Кузьмінов // Хлібопекарська і кондитерська промисловість України. – 2012. – № 7/8. – С.8–11.

23. Сирохман, І. В. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари [Текст] : підручник / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня, В. Т. Лебединець. – Київ : Знання, 2014. – 543 с.
24. Телетов О.С., Шатова В.М. Упаковка як об'єкт інноваційного маркетингу [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2014_2_11_20.pdf.
25. Трыкова, Т. А. Товароведение упаковочных товаров и тары: учеб. пособие / Т. А. Трыкова. – 2-е изд. – Москва : Дашков и К, 2011. – 212 с.
26. Фізико-хімічні властивості пакувальних матеріалів [Текст] : навч. посібник / В. С. Костюк, А. І. Соколенко, К. В. Васильківський, [та ін.]. – Київ : Кондор, 2013. – 402 с.
27. Чалых, Т. И. Товароведение упаковочных материалов и тары для потребительских товаров: Учеб. пособие / Т. И. Чалых, Л.М. Коснырева, Л. А. Пашкевич. – М. : Академия, 2004. – 368 с.
28. Шавырин, В. Экологическая безопасность тары и упаковки / В. Шавырин // Пищевая промышленность. – 2009. – №6. – С.10-12.
29. Шредер, В. Л. Хронология развития упаковки: Тара XVII-XVIII вв. / В. Л. Шредер // Упаковка. – 2008. – №6. – С.58-61.